سەید حەکیم: هاوسەنگی نیشتمانی و گفتوگۆ و فرەیی ئابووری ڕێگەن بۆ پتەوکردنی سەقامگیری عێراق و پاراستنی بەرژەوەندییەکان

لێچوارچێوەی چالاکییەکانی دیوانی بەغدا، سەماحەتی سەید حەکیم سەرکی هاوپەیمانێتی هێزە نیشتمانییەکانی دەوڵەت چاوی کەوت بە کۆمەڵێك نوخبەی سیاسی و کۆمەڵایەتی پێکهاتە جیاجیاکانی عێراق کەوت و لێم دیدار بەرزیان خۆشحاڵی خۆی دەربڕی بە کەبوونەوەی عێراقییەکان لە بنەڕەتی جیاوازیکاندا بۆ تاوتوێ کردنی خاڵی نیشتمانی و ئاوگۆڕکردنی بۆچوون لەسەر ڕێڕەوەکانی نیشتمان وگوێبیستنی دید و بۆچوون و گۆڕان بەدوای چارەسەرییەکان.

سەماحەتی ووتیکردووە، کە ناوچەکە لەدۆخێکی چاوەڕوانی بە شێوەیەك تێپەڕدەبێت کە وڵاتانکرێ و لەدووڕابردوو سەختترە و هیچ ڕێگەوتنێك نییە تا چیتر پارێنسێنت، هەروەها ستایشی خۆڕاگری گەلی ئێرانی کرد لەووبەووبوونەوەی کابەرییەکان، ووتیشیکردووە کە شانەی سەر ئێران کاریگەری لە هەڵبژاردنەکانی ئەمریکا و ئیسرائیل کردوە، ئەوە جگە لە کاریگەری لەسەر ئابووری بەو ئەنجامانە، ئاوڕش لە هەوڵەستی حکومی لە وڵاتە یەکگرتوەکانی ئەمریکا بەرجەستە بووە.

بەڕێز حەکیم ئایگەیاند کە وڵاتانی ناوچەکە بە عێراقیشەوە لە هەوڵی دووركەوتنەوەن لە شەڕ و گەندەڵییەوەی سەقامگیری و گەشەی بەدوای چارەسەرێکدا کە بتوانێت قبوڵکراو و جێگەی متمانەی هەموو لایەنەکان بێت.

.

بەڕێزیان کۆتایی هاتنی ئەرکەکانی هاوپەیمانی نێودەوڵەتی لە عێراق بە پێویستی چاکبوونەوە لەقەڵەم دەدات و داوای ناردنی پێویستی لە نێوان پێکهاتە عێراقییەکان و لابردنی هەموو جۆرەکانی دەستێوەردانێکی هاوکێشەکانەوە کە دژیەکەرەوەن بە هەمووان، هەروەها جەختی لەسەر دامەزراندنی ئاسایش و هەمیشە ئامادەبوون بە ووبەووبوونەوەی تیرۆر، هەروەها هەشداریدان لە هەوڵەکانی تیرۆر بە سڵماندنی بوونی تیرۆر، و داوای کرد پشکۆتنی پێژەی مامناوەندکردن لەگەڵ چەك لە دەرەوەی چوارچێوەی دەوڵەت بەپێی خشتە کاتییە دیکۆتووەکان، بەو مەرجەی هێزەکانەکە هەموو کەسێك بگرێتەوە بەم وەسفە و دەربڕینی گەشبینی خۆی کە ئەم ئەرکە لە ڕێگەی دیالۆگ و لێکتگەیشتنەوە تەواو دەبێت..

.

سەید حەکیم جەختی لە گرنگی بەردەوامبردنی بەرژەوەندییەکانی عێراق کردەوە بە پێی بنەمای هاوسەنگی، هاوسەنگی بە چارەنووسی عێراق لە قەڵەمدا، ئاماژەی ئاستییەکی دەبێت هەموان لەبەرچاوی بگرن. دووپاتی

کردەوە کە کێشەکان دەتوانرێت چارەسەر بکرێن هەروەها داوای جیاوازی لە نێوان ئازادی و مافی ئادەربڕین و پێشێلکردنی تایبەتمەندی کەسانی دیکە دەکات، هاوتەریبکردەوە کە ئازادی بە مەرجێک پێشێلکردنی ماف و ئازادی و کەرامەتی ئەوانی دیکە نەکات، قبوڵکراوە و گەرەنتی کراوە.

سەید حەکیم جەختی لەسەر پێویستی هەمەچێشنکردنی ڕێگاکانی هەناردەکردنی نەوت کردەوە، ئەمەش بە پێویستیەکی ستراتیژی لە ڕێگەی تەنکی بەریەوە زانی کە نەوتی عێراق بە بەندەرەکانی سەر دەریای ناوەڕاست و دەریای سوور دەگوازێتەوە، داوای پابەندبوون بە تەواوی دەستوور دەکات بەبێ جیاوازی، بەو پێیەی بە پاراستنی بەرژەوەندی هەموان نووسراوە.
هەروەها جەختی لە گرنگی قبوڵکردنی لێکدانەوەی دەسەڵاتی کارامە کرد لە حاڵەتی ناکۆکی لە کاتی تێگەیشتن لە ماددە و بڕگەکانی دەستوور، جگە لەوەش بانگەشەی بە زیادکردنی ماددە دەستوریەکان و دەرکردنی یاسای ستراتیجی گرنگ، وەک ئەوانەی پەیوەستن بە نەوت و گاز و ئەنجوومەنی فیدراڵەوە، جەختی لە گرنگی کۆک وەرگرتن لەو یاسایە چارەنووسسازانە بە پتەوکردنی یەکگرتوویی عێراق کردەوە.
.
. بەڕێز حەکیم ڕوونیکردەوە کە سیستەمی پەرلەمانی داوا لە فاکسیۆنەکان پەرلەمانیەکان دەکات پەیوەندیەکی گرنگ لەگەڵ هەموو لایەک بپارێزن، لەڕێگەیەوە ڕێز و نفوزی بلەکەکە گەورەتر دەبێت، ناوبراو ستایشی کرانەوەی عێراقی کرد بەرامبەر ژینگەی ناوچەیی و هاوکاری بە باشترکردنی پەیوەندیەکانی لەگەڵ وڵاتانی ناوچەکە، داواشی کرد لە کاتی دانانی ئەولەویەت و خواستەکان بە دەوڵەتی عێراق، ڕووداوە ناوچەییەکان لەبەرچاو بگیرێت.
.
. بەڕێز حەکیم جەختی لە گرنگی لامەرکەزی وەک مافێکی دەستووری کردەوە، هەشداری دا لە خواستەکانی کۆنترۆڵکردن و خراپ بەکارهێنانەوەبردنی ناوخەیی کە بووەتە هۆی وەرینی ئەم پرۆنسیپە، پاشگەزبوونەوەی خێرا لە ئەنجامدانی هەڵبژاردنی ناوخەیی لە وادەی خۆیدا دووپات کردەوە و ڕوونی کردەوە کە دەستوور بنەمای جیاکردنەوەی دەسەڵاتەکان و سەربەخۆیی هەر لقێکی حکوومەت دەپارێزێت و داوای قبوڵکردنی پرەسەی دیموکراسیشی کرد.
سەید حەکیم باسی لە گرنگیدانی حکومەت کرد بە بابەتی زیادکردنی داهات، بەتایبەتی لەم ماوەیەدا کە کەمیی دارایی و دابەزینی داهاتێ، ناوبراو داوای کرد چارەسەری کێشەکانی نێوان حکومەتی ناوەند و هەرێمی کوردستان بکرێت، هەروەها متمانەی خۆی بە حیکمەتی سەرکردایەتی هەرێمی کوردستان بە تێپەڕاندنی قەیرانەکان دەربڕی و ڕایگەیاند کە سەقامگیری کوردستانی عێراق بە سەقامگیری عێراق بە گشتی زەر گرنگێ، هەروەها داوای هاوری و نەرمی کرد بە کەمکردنەوەی خاڵە ناکۆکیەکانی نێوان هەموو لایەنەکان.

لەکۆتاییدا سەید حەکیم جەختی لە گرنگی چارەسەرکردنی قەیرانی کەرکووک و هاوبەشەکانی هەر قسەیەکی تووند و ڕێگەزپێرستانە کردەوە کە لەسەر بنەمای تائیفی یان نەتەوەیی بێت و داوای هاوسەنگی لە نێوان پاراستنی ئازادیەکان و بە تاوانبارکردنی هاندان کرد...